

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ
НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ:
ІСТОРІЯ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
У двох частинах
Частина 2

(Суми, 19 травня 2017 року)

Суми
2017

КРІПАК Є.

(науковий керівник – к. і. н., доц. *В. А. Нестеренко*)

СПОГАДИ ХОМІНІЧ УЛЯНИ ТИМОФІЇВНИ*

Хомініч Уляна Тимофіївна народилася 24 грудня 1932 року в селі Нова Спарта С.-Будського району Сумської області. Закінчила 10 класів середньої школи. Батько - Коробко Тимофій Аврамович, мати - Коробко Наталія Сергіївна, мали початкову освіту, яку здобули завдяки лікнепу.

Спочатку до утворення колгоспу працювали на «пана» або якогось заможного землевласника. В сім'ї було п'ятеро дітей: два хлопчика і чотири дівчинки: Петро, Анюта, Олена, Ніна, Іван і сама Уляна. Доля не всім із них привітно посміхнулася: Петра було вбито у 1943 році як Спарту розстрілювали мадяри, він як старший син «підходящий по віку» був у Червоній армії. Невдовзі, того ж самого року, вбито й Анюту, Олена померла в квітні того року. Залишилося тільки троє: Іван, Ніна живе у Фащівці під Дебальцевим і Уляна.

До війни сім'я жила досить бідно, була хатка, сарай, не могли дозволити собі купити взуття, тому робили власноруч – плели з кори. Дуже тяжко доводилось їм тоді. Працювали тяжко, жили важко, а у війну ще й згоріло, все що мали. Мати вбили - Наталю Сергіївну, сестру з братом також. А батько зійшовся з іншою, тож вони до неї переїхали. Про війну дізналися, як був призов. Невдовзі Олена втекла від мачухи в дитбудинок, звідти завербувалася на цілину. Батька ж як забрали на «японську війну», то так він і не повернувся». З тринадцяти років Уляна працювала

* Робота здійснена в рамках виконання фундаментального дослідження №0115U000677 «Історичний розвиток порубіжжя Північно-Східної України як засіб конструювання загальнонаціональної моделі історичної пам'яті».

свинаркою, дояркою, телятницею, пошту носила, в колгоспі працювала.

Уляна не пам'ятає голодомор 1932-1933 р. - малою ще тоді була, та бабуся Гапа розповідала, що страшні були тоді роки. Збирали шишечки з щавлю й пекли з них оладці, бо їсти було нічого, пухли люди з голоду. У кого ж корова була, то той ще тримався, а в кого не було - помирали люди. Під час голоду 1946 згадує Уляна: «збирали гнилу картоплю і пекли з неї оладі, щоб хоть щось було їсти».

5 березня 1943 року біля Спарти проходив бій: 87 чоловік - мирних жителів - старих, жінок та дітей загинуло. Це жахливе дійство довелося на власні очі побачити юній Уляні: «Як штиком мадари перевернули, то «капут» кажуть, значить мертва, вона мовчки лежала не ворущась, очі закрила, щоб не вбили, так до самої ночі, всю ніч лежали з Оленою, хтось піджак кинув до копанки старенький, щоб лід не проломився, а невдовзі забрали дорослі». Спалили тоді майже все село, залишилось тільки дев'ять хат. Після бою зганяли всіх, хто пішки йшов, хто на возах, у сусіднє село, щоб спалити. Того, хто йшов, і не поспішав, хто на возах с дітьми, то конячку «дёргали», вона швидше починала бігти – діти падали, а ті їх дострілювали. Коли ж уже прийшли в Рудню, закрили всіх в сараї, а тоді вже ж прийшла Червона армія і всіх звільнили людей. Наразі в знак скорботи за загиблими при в'їзді в село поставали обеліск.

Після всіх цих жахливих подій, життя знову пішло своїм звичайним обертом. Навчання: Спарта перші початкові класи, потім - у Жиховській школі до 7 класу, а потім вже заочно. Зіграли весілля «він в солдатській рубашці і я в кофтинку якусь рубльом все вигладила...». Потім почали будуватися, звели дім і шестеро дітей виховали.